

[J. Oskar Andersen.]

med hvert sit Ansigt, saaledes at der kunde komme en Kappelstrid mellem dem, hvad jeg er ganske klar over der vil komme, naar der er to Universiteter, ligesom man ser det andetsteds; man behøver blot at gaa til Sverige for at se, hvilken Betydning det har haft, og hvilket Incitament det er blevet, at man har haft to Universiteter — nu er det jo hele fire —, men jeg tænker her særlig paa den Kappelstrid, der har været fra gammel Tid mellem Universiteterne i Lund og i Upsala, og andre Steder har det samme vist sig. Men dette er dog ikke Hovedspørgsmaalet for mig personlig, det er ikke det, der for mig har den største Betydning, skønt jeg stadig, naar der har været Tale om et nyt Universitet, har lagt stor Vægt paa dette, at vi trænger til at faa en Konkurrence til Københavns Universitet. Der har nemlig været Tider, hvor Københavns Universitet maa siges at have været saa ensidigt, at det upaatvivlelig vilde have været særdeles godt baade for Universitetet og ikke mindre for Studenterne og de unge Videnskabsmænd, om der var en anden Anstalt, man kunde henvende sig til, naar det f. Eks. gjaldt dem, der vilde tage Doktorgraden.

Det foreliggende Lovforslag drejer sig imidlertid ikke om at oprette et Universitet, men det drejer sig kun om at stadfæste en Undervisning, der for Øjeblikket er i Gang i Aarhus, og faa den gjort varig og efterhaanden faa den udvidet, men paa en saadan Maade, at det staar frit for Rigsdagen at bestemme, i hvilket Tempo denne Udvidelse skal foregaa, og under hvilke Former den skal finde Sted. En Universitetsundervisningovre i Aarhus forekommer mig at være absolut paakrævet som Forholdene ligger ved Københavns Universitet, og jeg skal da lægge Hovedvægten paa, hvad jeg siger her, ikke altsaa paa Forholdene ved Københavns Universitet som videnskabelig Institution, men ved Københavns Universitet som Undervisningsinstitution, idet man maa sige, at som Forholdene er i Øjeblikket med dette ene Universitet, og med den Studentermasse, vi har, er det fuldstændig uforvarsomt at gaa videre paa samme Maade som i Øjeblikket. Det vil formodentlig ogsaa de fleste kunne forstaa. Studentertallet ved Københavns Universitet gaar op mod halvsjette Tusinde; af dem er der dog en Del, som kun er hospiterende for et Aar, saaledes at det virkelige Studentertal, Tallet af dem, der studerer til Embedseksamen, er noget ringere. Det er heldigvis saadan, at vi nu kan konstatere nogen Nedgang. Jeg tager

her de Tal, som kom frem ved Immatrikulationen i September Maaned, men man maa erindre, at foruden disse immatrikulerede Studenter, kommer der efterhaanden et betydeligt Antal til, saaledes at det endelige Studentertal er adskillige Hundreder højere end det, der fremkom ved Immatrikulationen. Jeg henholder mig nu til de først immatrikuleredes Tal; i 1929 immatrikuleredes der 5 136, og i 1930 immatrikuleredes der 5 021, det er dog en ret anselig Nedgang, som man maa være glad ved.

Jeg deler ganske de Tanker, som blev fremsat af det ærede Medlem Hr. N. Neergaard, at det var ønskeligt, om man kunde begrænse Tilgangen af studerende, navnlig ogsaa af den Grund, at en ikke ringe Del af de studerende er ganske ude af Stand til at studere videre, det viser de praktiske Forhold. Vi har set, hvordan Dumpeprocenten, som man plejer at kalde den, Frafaldet, fordi de ikke kan gennemføre Eksamen, for Medicinernes Vedkommende er 49 pCt., medens den for Juristernes Vedkommende er noget lavere, men ogsaa i 40'erne, jeg tror 45—46. Dette hænger i høj Grad sammen med, saaledes som ogsaa den ærede foregaaende Taler (N. Neergaard) sagde, at Artiumstilgangen er saa umaadelig stor. I visse Kredse — ogsaa indenfor mit Parti — frygter man at faa et akademisk Proletariat, der, naar det antager stort Omfang, er i høj Grad uheldigt for et Folk. Dette er ogsaa en medvirkende Grund til, at adskillige indenfor min Gruppe stiller sig betænkelige overfor dette Lovforslag, idet de gaar ud fra, at det vil bidrage til at forøge Studenternes Antal, hvilket jeg dog mener er en falsk Forudsætning. Jeg føjer til, at Københavns Universitet desværre er uden noget som helst Ansvar for eller Indflydelse paa, hvordan Studenterantallet bliver, idet man f. Eks. ikke paa nogen Maade har givet Københavns Universitet Indflydelse paa de Forhandlinger, der for nylig har været ført, saa at et Samarbejde kunde komme i Stand. Den forrige Undervisningsminister nedsatte en Kommission til at behandle Spørgsmaalet om Gymnasiets Indretning, og det viste sig umuligt for Københavns Universitet at faa Repræsentanter med dér. Jeg ved ogsaa af egen Erfaring ved Henvendelser til Skolemænd, hvordan man stiller sig ganske afvisende overfor dette. Skolen bestemmer, hvem Universitetet skal have som Studenter, og saa maa Universitetet anlægge sin Undervisning efter dette Materiale; det lader sig imidlertid faktisk ikke gøre at bruge dette Materiale, som det er, i alt Fald ikke som Helhed; derfor maa